

Braille

Op 4 januari werd Wereldbrailledag gevierd. In 1892 ontwikkelde Louis Braille het braille – het schrift voor blinden. Daarbij worden voelbare puntjes in papier gedrukt. Doorgaans heb je twee rijen van drie puntjes, waarmee je allerlei letter- en cijfercombinaties kunt maken. In totaal zijn er 64 verschillende combinaties mogelijk.

1. Met welk ander systeem kun je braille het best vergelijken?
- Gebarentaal.
  - Het alfabet.
  - Morsecode.
  - Spijkerschrift.

Klik-klak

Dankzij de opkomende technologie van ultrageluid zijn taalkundigen sinds kort beter in staat om onderzoek te doen naar klikklanken die in veel talen voorkomen. Er bestaan verschillende soorten 'kliks'; denk aan het geluid om een paard aan te sporen of de nabootsing van het ontkurken van een fles. De talen waarin ze ook echt als klank (in een woord) voorkomen, gebruiken er vaak meerdere. Het !Xóó is een taal met een van de meeste kliks.

2. Hoeveel zijn dat er?
- Minder dan 5.
  - Tussen de 5 en 15.
  - Tussen de 15 en 30.
  - Meer dan 30.

Foutd?

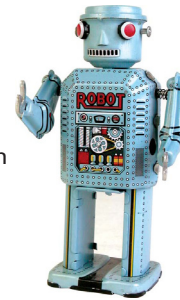
Onderzoekers van de Universiteit Utrecht hebben onlangs onderzocht hoe erg mensen het vinden als ze ergens bijvoorbeeld *hij vind* in een tekst zien staan.

3. Wat was de opmerkelijke uitkomst van dit onderzoek?
- De helft van de mensen zag de fouten niet; ook niet als ze hoogopgeleid waren.
  - De mensen zagen de fouten wel, maar vonden het niet erg.

- Een grote meerderheid zag de fouten en vond het heel erg.
- Vrijwel niemand zag de fouten.

Een robot voor de klas

In Zuid-Korea zet men robots voor de klas om de leerlingen te helpen bij het leren van de Engelse taal. Deze robotjes zijn ongeveer een meter hoog en beschikken over een scherm waarop een gezicht getoond kan worden. Deze kan vragen in het Engels stellen en reageert op acties van leerlingen. De robot heeft echter wel zijn beperkingen en kan een echte leraar nooit geheel vervangen.

4. Wat is GEEN probleem voor computers?
- Het begrijpen van een zin met meer dan één betekenis.
  - Het uitspreken van zinnen in de juiste intonatie.
  - Lange zinnen met veel bijzinnen verwerken.
  - Met losse woorden nieuwe zinnen maken.

Talige hond

Volgens recent Amerikaans onderzoek is het voor een goed getrainde hond mogelijk om net zo veel woorden te kennen als een driejarig kind. Al zal het taalvermogen van de hond uiteindelijk vrij beperkt blijven en zich niet verder ontwikkelen zoals dat van een peuter, het is wel degelijk vergelijkbaar.

5. Wat kan een hond net als een driejarige?
- Een hond kan alles wat een driejarige kan.
  - Een hond kan alles behalve praten.
  - Woorden begrijpen en in categorieën plaatsen.
  - Woorden begrijpen en korte teksten lezen.

Korea

Noord- en Zuid-Korea zijn de afgelopen tijd regelmatig in het nieuws geweest. Het leek er zelfs even op dat de twee landen weer in oorlog zouden raken. De landen zijn sinds de Koreaanse oorlog in 1950 gescheiden; Noord-Korea is verdergegaan als stalinistische staat, terwijl Zuid-Korea zich op het Westen oriënteerde. Er is weinig tot geen contact tussen de twee staten.

6. Spreken ze in Noord- en Zuid-Korea dezelfde taal?
- Ja, Koreaans. Er is wel een verschil in dialect tussen het Noord-Koreaans en het Zuid-Koreaans.

- Ja, de taal is identiek, want een landsgrens vormt nu eenmaal niet per se een taalgrens.
- Nee, in Noord-Korea spreken ze Russisch en in Zuid-Korea Koreaans.
- Nee, Noord-Koreaans is een andere taal dan Zuid-Koreaans.

Nuttig computerspel!

Met Kinect, het nieuwe systeem van Microsoft om de computer aan te sturen met lichaamsbewegingen, kun je een heleboel beweeglijke spelletjes doen. Maar het kan ook nog eens heel nuttig zijn voor de ontwikkeling van taal.

7. Waarom is het nuttig?

- Computers spreken vooral Engels en zo leer je die taal ook goed spreken.
- Je kunt er gebarentaal mee leren.
- Je kunt er goed door leren liplezen.
- Veel spellen doe je samen en dat stimuleert communicatie.

Grieks in Turkije

In Noordoost-Turkije, dicht bij de Zwarte Zee, bevindt zich een geïsoleerde taalgemeenschap die een Grieks dialect spreekt dat opvallend veel lijkt op de taal van de oude Grieken. Volgens taalkundigen zou dit een goed inzicht kunnen verschaffen in de taal van Socrates en Plato en in de vraag hoe deze vorm van het Grieks zich heeft kunnen ontwikkelen. In Griekenland spreekt men tegenwoordig het zogenaamde Nieuwgrieks.

8. Hoe verschilt Nieuwgrieks van Oudgrieks?

- De talen verschillen alleen qua schrift van elkaar.
- De talen verschillen alleen qua uitspraak van elkaar.
- Het zijn totaal verschillende talen.
- Nieuwgrieks heeft zich via andere dialecten vanuit het Oudgrieks ontwikkeld.

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

studereninleiden.nl

Universiteit Utrecht
Faculteit Geesteswetenschappen